

INFORMACJE DLA RODZICÓW

PODEJMUJĄCYCH PRACĘ POZA GRANICAMI KRAJU

I UCZNIÓW PODEJMUJĄCYCH NAUKĘ

POZA GRANICAMI POLSKI

ORAZ POWRACAJĄCYCH DO KRAJU.

Spis treści

- 1. Wprowadzenie.**
- 2. Kontynuacja obowiązku szkolnego i nauki przez uczniów za granicą.**
- 3. Kontynuacja obowiązku szkolnego i nauki przez uczniów po powrocie do kraju.**
- 4. Skutki prawne pozostawienia dziecka przez rodziców wyjeżdżających do pracy za granicę.**
- 5. Legalizacja i nostryfikacja dokumentów szkolnych.**
- 6. Podstawy prawne.**
- 7. Opieka nad rodziną i dzieckiem w systemie pomocy społecznej - wykaz instytucji.**

Informacja dla rodziców podejmujących pracę poza granicami kraju.

Szanowni Państwo
Rodzice, Nauczyciele, Dyrektorzy szkół i placówek województwa kujawsko-pomorskiego

W Polsce, w ostatnich latach, emigracja polskich obywateli do pracy za granicę stała się zjawiskiem sprzyjającym występowaniu problemów związanych z edukacją i wychowaniem dzieci i młodzieży w warunkach prawidłowo funkcjonujących rodzin pełnych. Zjawisko pozostawiania w kraju dzieci przez rodziców wyjeżdżających za granicę jest na tyle często spotykane, że uzyskało nazwę własną – „eurosieroctwo”, ponieważ zdaniem psychologów dzieci pozbawione stałego kontaktu z rodzicami czują się jak sieroty.

Przedstawiam *Informacje dla rodziców podejmujących pracę poza granicami kraju i uczniów podejmujących naukę poza granicami Polski oraz powracających do kraju* opracowane przez Kuratorium Oświaty w Bydgoszczy we współpracy z pedagogami Zespołu Szkół nr 9 w Bydgoszczy.

Zebrane tu zostały podstawowe informacje dotyczące skutków prawnych pozostawienia dziecka przez rodziców podejmujących pracę poza granicami kraju oraz informacje dotyczące obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, a także odpowiedzialności rodziców i prawnych opiekunów za jego realizację.

Zamieszczono także informacje niezbędne dla uczniów i rodziców podejmujących naukę poza granicami Polski oraz powracających do Polski po zakończeniu nauki w innych państwach, adresy stron internetowych, na których zamieszczono informacje o możliwości realizacji obowiązku szkolnego i obowiązku nauki przez uczniów poza granicami Polski.

Szczególnie przydatny jest wykaz instytucji i ich adresów, które mogą pomóc zarówno rodzicom jak i szkołom w wielu sprawach związanych z migracją. Są to powiatowe centra pomocy rodzinie, ośrodki adopcyjno – opiekuńcze oraz poradnie psychologiczno – pedagogiczne.

Kujawsko-Pomorski Kurator Oświaty

Iwona Waszkiewicz

Kontynuacja obowiązku szkolnego i nauki przez uczniów za granicą.

Rodzice, którzy wyjeżdżają wraz z dzieckiem za granicę, muszą wywiązać się ze swoich podstawowych obowiązków, określonych w przepisach prawa. Rodzice dziecka 6-letniego, które podlega obowiązkowi przedszkolnemu, a także rodzice dziecka w wieku od 7 do 16 lat, które podlega obowiązkowi szkolnemu, powinni:

1. powiadomić dyrektora szkoły podstawowej lub gimnazjum (w obwodzie, którym dziecko mieszka) o wyjeździe i przewidywanym czasie pobytu za granicą oraz
2. uzyskać zgodę dyrektora na spełnianie przez dziecko obowiązku przedszkolnego lub szkolnego w innej formie (dziecko może np. uczęszczać na zajęcia w szkole w danym kraju).

Z kolei rodzice dziecka podlegającego obowiązkowi nauki, tj. dziecka w wieku od 16 do 18 lat, mają obowiązek powiadomić gminę (na terenie, której dziecko mieszka) o:

1. wyjeździe i przewidywanym czasie pobytu za granicą oraz
2. formie spełniania przez dziecko obowiązku nauki.

Ponadto rodzice powinni zasięgnąć informacji w ambasadzie lub konsulacie kraju, do którego się udają wraz z dzieckiem, o dokumentach wymaganych przy przyjęciu do szkoły w kraju stałego lub tymczasowego pobytu. Jednym z podstawowych dokumentów jest np. świadectwo ukończenia danej (ostatniej) klasy szkoły polskiej.

Dzieci polskich obywateli mogą spełniać obowiązek szkolny lub obowiązek nauki przez:

- uczęszczanie do szkoły kraju, w którym przebywają;
- uczęszczanie do szkoły kraju, w którym przebywają, i równocześnie - do szkoły polskiej realizującej uzupełniający plan nauczania;
- uczęszczanie do szkoły europejskiej działającej na podstawie *Konwencji z 21 czerwca 1994r. o statucie Szkół Europejskich* (Dz.U. 2005 nr 3, poz.10);
- uczestniczenie w kształceniu na odległość (korespondencyjnym), prowadzonym przez polską szkołę i obejmującym realizację ramowego planu nauczania.

Jeśli rodzice nie dopełnią obowiązków opisanych powyżej, dyrektor polskiej szkoły, który odpowiada za spełnianie obowiązku szkolnego dzieci zamieszkałych w obwodzie tej szkoły, zobligowany jest do powiadomienia o tym fakcie odpowiednie władze.

Kontynuacja obowiązku szkolnego i nauki przez uczniów po powrocie do kraju.

Rodzice powracający do Polski po okresie pobytu za granicą mają obowiązek zapisać dzieci do szkoły, jeśli są to dzieci podlegające obowiązkowi nauki lub obowiązkowi szkolnemu (7-18 lat). Dotyczy to również dzieci 6-letnich, które są objęte obowiązkiem rocznego przygotowania przedszkolnego realizowanego w przedszkolach i w szkołach.

Zasady przyjmowania do szkół uczniów, którzy uczęszczali do szkoły za granicą reguluje rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 20 lutego 2004 r. w sprawie warunków i trybu przyjmowania uczniów do szkół publicznych oraz przechodzenia z jednych typów szkół do innych.

Zgodnie z § 19 ust. 1 pkt 3 wymienionego wyżej rozporządzenia uczeń, który uczęszczał do szkoły za granicą przyjmowany jest do klasy programowo wyższej w szkole podstawowej, gimnazjum, szkole ponadgimnazjalnej, na podstawie następujących dokumentów:

- świadectwa (zaświadczenia) wydanego przez szkołę za granicą
- ostatniego świadectwa szkolnego wydanego w Polsce,

w oparciu o te świadectwa ustala się **sumę lat nauki szkolnej ucznia**.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach (np. znaczące różnice programowe pomiędzy szkołą, do której uczeń uczęszczał i do której ma być przyjęty) rodzice mogą wystąpić do dyrektora szkoły z wnioskiem o przyjęcie dziecka do klasy programowo niższej niż wynika to z sumy lat jego nauki szkolnej.

Rodzice ucznia występują do dyrektora szkoły z podaniem o przyjęcie dziecka do szkoły. Do podania należy dołączyć w/w dokumenty przetłumaczone na język polski. Warto podkreślić, iż w przypadku uczniów powracających z zagranicy i przyjmowanych do szkół ponadgimnazjalnych nie stosuje się obowiązujących zasad rekrutacji. O przyjęciu ucznia do szkoły decyduje wyłącznie dyrektor.

Skutki prawne pozostawienia dziecka przez rodziców wyjeżdżających do pracy za granicę.

Pozostawienie dziecka przez rodziców wyjeżdżających do pracy za granicą bez ustanowienia opieki faktycznej, stanowi zagrożenie dobra dziecka. Daje to podstawę do zawiadomienia sądu opiekuńczego zgodnie z przepisem art. 572 Kodeksu postępowania cywilnego.

Obowiązek zawiadomienia dotyczy każdego, komu znane jest zdarzenie lub sytuacja godząca w dobro dziecka, a w szczególności:

- opiekuna faktycznego,
- organów policji,
- organów samorządu,
- opiekunów społecznych,
- placówek oświatowych

Sąd opiekuńczy może wówczas - zgodnie z art. 109, 110, 111 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego - wszcząć postępowanie o:

- zawieszenie,
- ograniczenie lub
- pozbawienie władzy rodzicielskiej.

Sytuacja wyjazdu rodziców, którzy faktycznie nie sprawują pieczy nad dzieckiem, jest przemijającą przeszkodą w wykonywaniu władzy rodzicielskiej. Sąd opiekuńczy – zgodnie z art. 110 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego - może orzec zawieszenie władzy rodzicielskiej i uregulować sytuację prawną dziecka.

Problematiczna jest sytuacja, gdy rodzice niepełnoletniego dziecka wyjeżdżają za granicę i pozostawiają dziecko w kraju pod opieką np. najbliższej rodziny. Dopóki rodzice dziecka żyją, inni członkowie rodziny nie są jego prawnymi opiekunami, a więc nie mogą podejmować decyzji w jego sprawach. Dyrektor szkoły, do której dziecko uczęszcza, powinien się domagać, aby rodzice przed wyjazdem przekazali odpowiednie upoważnienia osobom, które mają opiekować się dzieckiem podczas ich nieobecności. Najlepiej, gdy upoważnienie ma formę oświadczenia potwierdzonego przez notariusza, jeśli jednak dotyczy tylko spraw szkolnych, może zostać spisane w obecności dyrektora szkoły.

Legalizacja i nostryfikacja dokumentów szkolnych

Legalizacja dokumentów

W przypadku ukończenia szkół polskich i kontynuowania nauki za granicą wymagana jest legalizacja świadectw, dyplomów i indeksów, o której mowa w § 18 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 14 marca 2005 r. w sprawie zasad wydawania oraz wzorów świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych, sposobu dokonywania ich sprostowań i wydawania duplikatów, a także zasad legalizacji dokumentów przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą oraz zasad odpłatności za wykonywanie tych czynności.

Legalizacji świadectw, dyplomów i indeksów przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą, wydawanych przez szkoły, dokonuje kurator oświaty właściwy ze względu na siedzibę szkoły, która wydała dokument.

W celu dokonania legalizacji dokumentów należy złożyć:

1. Wniosek,
 2. Dokumenty przeznaczone do legalizacji,
 3. Potwierdzenie dokonania opłaty. Zgodnie z § 19 ust. 3 ww. rozporządzenia w związku z cz. II pkt 5 załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej za legalizację dokumentu przeznaczonego do obrotu prawnego z zagranicą pobiera się opłatę w wysokości równej kwocie opłaty skarbowej od legalizacji dokumentu. Obecnie opłata ta wynosi 26 zł. za jeden dokument.
- Legalizacji świadectw dojrzałości, aneksów do świadectw dojrzałości, dyplomów potwierdzających kwalifikacje zawodowe, zaświadczeń oraz świadectw ukończenia szkoły podstawowej, gimnazjum i liceum ogólnokształcącego na podstawie egzaminów eksternistycznych przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą, wydawanych przez komisje okręgowe oraz świadectw wydawanych przez szkoły, zespoły szkół i szkolne punkty konsultacyjne przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej dokonuje minister właściwy do spraw oświaty i wychowania.

Zasady nostryfikacji świadectw szkolnych

Kwestie związane ze świadectwami szkolnymi i świadectwami maturalnymi uzyskanymi za granicą regulują przepisy art. 93 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty i wydane na jego podstawie rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 6 kwietnia 2006 roku w sprawie nostryfikacji świadectw szkolnych i świadectw maturalnych uzyskanych za granicą.

Świadectwa szkolne oraz świadectwa maturalne uzyskane za granicą dzielą się na:

- uznawane, na mocy umów międzynarodowych, za równorzędne ze świadectwami polskimi,
- w przypadku braku odpowiednich umów międzynarodowych świadectwa podlegające uznaniu za równorzędne w drodze nostryfikacji.

Wykaz umów dostępny jest na stronie internetowej Biura Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej: www.buwiwm.edu.pl.

Nostryfikacji świadectw szkolnych i świadectw maturalnych dokonuje kurator oświaty właściwy ze względu na:

- miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o nostryfikację albo
- siedzibę instytucji, w której osoba zamierza złożyć świadectwo uzyskane za granicą, (jeśli nie posiada miejsca zamieszkania w Polsce).

Osoba ubiegająca się o nostryfikację świadectwa powinna złożyć we właściwym kuratorium oświaty:

1. Wniosek o przeprowadzenie nostryfikacji z oświadczeniem, że świadectwo to nie stanowiło dotychczas przedmiotu postępowania nostryfikacyjnego w Polsce,
[Załącznik: wniosek – plik MS Word](#)
2. Oryginał lub duplikat świadectwa uzyskanego za granicą, zalegalizowany lub opatrzony apostille*

- Oryginał lub duplikat świadectwa zagranicznego powinien być zalegalizowany przez konsula Rzeczypospolitej Polskiej urzędującego w państwie, w którym został wydany dokument – jest to legalizacja polegająca na potwierdzeniu autentyczności dokumentu;
 - W przypadku świadectw wydanych przez instytucję działającą w systemie edukacji państwa będącego stroną Konwencji znoszącej wymóg legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych, sporządzonej w Hadze dnia 5 października 1961 roku zamiast legalizacji należy dołączyć apostille wydaną przez właściwy organ państwa, z którego świadectwo pochodzi (odpowiednik polskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych). Apostille może być również umieszczona na świadectwie);
- * apostille – rodzaj zaświadczenia na podstawie, którego dokumenty urzędowe wydane na terytorium danego państwa będącego stroną Międzynarodowej Konwencji sporządzonej w Hadze 5.X.1961 r., są respektowane na terytorium innego państwa będącego stroną tejże konwencji.

3. Tłumaczenie na język polski świadectwa (dyplomu) i innych dokumentów wydanych w języku obcym, dokonane przez tłumacza przysięgłego wpisanego na listę tłumaczy przysięgłych prowadzoną przez Ministra Sprawiedliwości albo przez konsula Rzeczypospolitej Polskiej urzędującego w państwie, w którym został wydany dokument.

W zależności od rodzaju świadectwa może zaistnieć konieczność złożenia również innych dokumentów, tj.:

1. Potwierdzenia, że świadectwo uprawnia do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe do każdego typu szkół wyższych w kraju wydania świadectwa, jeśli osoba ubiega się o nostryfikację świadectwa maturalnego, na którym nie ma takiej adnotacji. Zaświadczenie takie może być wydane przez:
 - władze oświatowe kraju, w którego systemie edukacji wydano świadectwo,
 - akredytowane na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przedstawicielstwo dyplomatyczne lub urząd konsularny państwa, w którego systemie edukacji wydano świadectwo,
 - konsula Rzeczypospolitej Polskiej urzędującego w państwie, w którego systemie edukacji wydano świadectwo;
2. Dokumentu przedstawiającego przebieg kształcenia, obejmującego w szczególności wykaz zajęć edukacyjnych ze wskazaniem uzyskanych w nich ocen oraz liczbę godzin przeznaczonych na ich realizację (w przypadku świadectw ukończenia za granicą szkół średnich, które nie dają uprawnienia do ubiegania się o przyjęcie na studia);
3. Upoważnienia do występowania w imieniu osoby ubiegającej się o nostryfikację, jeżeli udzieliła ona pełnomocnictwa;
4. Dokumentu (zaświadczenia, pisma) ze szkoły lub władz szkolnych potwierdzającego, że przewidziany planem nauczania okres nauki w szkole podstawowej za granicą wynosi co najmniej 6 lat, w gimnazjum wynosi 3 lata - łącznie co najmniej 9 lat, przy założeniu, że rozpoczęcie nauki nastąpiło nie wcześniej niż w 6 roku życia.

Po stwierdzeniu spełnienia wymagań osoba ubiegająca się o nostryfikację świadectwa otrzymuje zaświadczenie stwierdzające równorzędność świadectwa z polskim

odpowiednikiem. Zaświadczenie jest ważne łącznie z oryginałem świadectwa uzyskanego za granicą albo jego duplikatem.

Za równorzędne polskiemu świadectwu dojrzałości, mimo braku stosownych umów międzynarodowych i bez obowiązku przeprowadzania nostryfikacji, uznaje się:

- 1) dyplomy IB (International Baccalaureate), wydawane przez organizację International Baccalaureate Organization w Genewie;
- 2) dyplomy EB (European Baccalaureate), wydawane przez Szkoły Europejskie zgodnie z Konwencją sporządzoną w Luksemburgu dnia 21 czerwca 1994 r. o statusie Szkół Europejskich.

Podstawy prawne

Obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązek szkolny, obowiązek nauki:

Zagwarantowane Konstytucją oraz Konwencją o prawach dziecka prawo do nauki w przepisach oświatowych rozpatrywane jest w kontekście związanych z nim obowiązków państwa oraz rodziców /prawnych opiekunów.

Przepis art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty stanowi, że nauka jest obowiązkowa do ukończenia 18 roku życia. W artykule 15 ustawy poprzez cezurę wiekową określone zostały ramy obywatelskiego obowiązku związanego z edukacją. Górną granicą wiekową związania obowiązkiem nauki jest wiek 18 lat, natomiast dolną granicę wyznacza wiek 6 lat – to jest wiek rozpoczęcia obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego ustanowionego na mocy art. 14 ust. 3 ustawy o systemie oświaty. Obowiązek związany z nauką wyznacza zatem wiek 6-18 lat. Obowiązek ten realizuje się pod postacią kolejno obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego (art. 14 ust. 3 ustawy o systemie oświaty), obowiązku szkolnego (art. 15 ust. 2 ustawy o systemie oświaty) oraz obowiązku nauki (art. 16 ust. 5a ustawy o systemie oświaty).

Obowiązek rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązek szkolny oraz obowiązek nauki może być realizowany w kraju lub spełniany przez uczęszczanie do przedszkoli lub szkół za granicą.

Wyjątkiem od zasady spełniania obowiązku w szkole jest spełnianie przez dziecko obowiązku poza szkołą. Na wniosek rodziców dyrektor szkoły podstawowej lub gimnazjum, w obwodzie, których mieszka dziecko wydaje zezwolenie na spełnianie przez dziecko odpowiednio obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki poza szkołą oraz określa warunki jego spełniania.

Obowiązek szkolny realizowany jest poprzez uczęszczanie do szkoły podstawowej i gimnazjum, w których obwodzie dziecko mieszka. Dzieci spoza danego obwodu mogą być przyjmowane w miarę dysponowania przez szkołę wolnymi miejscami.

Podstawowym sposobem realizacji obowiązku jest uczęszczanie do przedszkola/szkoły.

I. Obowiązki rodziców

Zakres obowiązków rodziców dziecka podlegającego obowiązkowi szkolnemu wyznacza art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty. Rodzice dziecka podlegającego obowiązkowi szkolnemu są obowiązani do:

- dopełnienia czynności związanych ze zgłoszeniem dziecka do szkoły; zapewnienia regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne;
- zapewnienia dziecku warunków umożliwiających przygotowywanie się do zajęć szkolnych;
- informowania, corocznie w terminie do dnia 30 września każdego roku, dyrektora szkoły podstawowej lub gimnazjum, w obwodzie których dziecko mieszka, o realizacji obowiązku szkolnego spełnianego za granicą;
- zapewnienia dziecku realizującemu obowiązek szkolny poza szkołą na podstawie zezwolenia dyrektora szkoły, warunków nauki określonych w zezwoleniu na pozaszkolną realizację tego obowiązku;

Natomiast zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy rodzice dziecka podlegającego obowiązkowi nauki są zobowiązani informować wójta gminy (burmistrza, prezydenta miasta) na terenie, której dziecko mieszka, o formie spełniania obowiązku nauki i zmianach w tym zakresie, jednak tylko w przypadku, gdy organ ten wystąpi do rodziców z żądaniem przedstawienia takiej informacji.

Niespełnienie obowiązku rocznego przygotowania przedszkolnego, obowiązku szkolnego, obowiązku nauki podlega egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, tj. podlega sankcjom na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Przez pojęcie niespełnienia obowiązku szkolnego, obowiązku nauki i rocznego przygotowania przedszkolnego należy rozumieć nieusprawiedliwioną nieobecność w okresie jednego miesiąca na co najmniej 50% zajęć, tj.:

- obowiązkowych zajęć edukacyjnych w przedszkolu (oddziale przedszkolnym zorganizowanym w szkole podstawowej), szkole podstawowej, gimnazjum, szkole ponadgimnazjalnej lub placówce,
a także
- obowiązkowych zajęć w przypadku spełniania obowiązku nauki po ukończeniu gimnazjum przez uczęszczanie na zajęcia do publicznej lub niepublicznej szkoły ponadgimnazjalnej lub w celu przygotowania zawodowego.

II. Obowiązki dyrektorów szkół

Na podstawie art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty dyrektorzy publicznych szkół podstawowych i gimnazjów kontrolują spełnianie obowiązku szkolnego przez dzieci zamieszkujące w obwodach tych szkół, co oznacza kontrolę wykonania przez rodziców dziecka czynności związanych ze zgłoszeniem dziecka do szkoły,

kontrolę zapewnienia przez rodziców dziecka regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne, kontrolę powiadamiania przez rodziców dziecka o formie spełniania obowiązku szkolnego za granicą. Dyrektorzy publicznych szkół podstawowych i gimnazjów prowadzą ewidencję spełniania obowiązku szkolnego.

Prawo do nauki

W artykule 70 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. zostało ustanowione prawo do nauki, które do 18 roku życia połączone jest z obowiązkiem nauki:

Art. 70.

1. *Każdy ma prawo do nauki. Nauka do 18 roku życia jest obowiązkowa. Sposób wykonywania obowiązku szkolnego określa ustawa.*
2. *Nauka w szkołach publicznych jest bezpłatna. Ustawa może dopuścić świadczenie niektórych usług edukacyjnych przez publiczne szkoły wyższe za odpłatnością.*
3. *Rodzice mają wolność wyboru dla swoich dzieci szkół innych niż publiczne. (...).*

Podobnie, o prawie do nauki czytamy w *Konwencji o prawach dziecka* przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989r. i ratyfikowanej przez Polskę:

Artykuł 3

1. *We wszystkich działaniach dotyczących dzieci, podejmowanych przez publiczne lub prywatne instytucje opieki społecznej, sądy, władze administracyjne lub ciała ustawodawcze, sprawą nadrzędną będzie najlepsze zabezpieczenie interesów dziecka.*

Artykuł 28

1. *Państwa-Strony uznają prawo dziecka do nauki i w celu stopniowego realizowania tego prawa na zasadzie równych szans, w szczególności:*

- a) *uczynią nauczanie podstawowe obowiązkowym i bezpłatnym dla wszystkich;*
- b) *będą popierać rozwój różnorodnych form szkolnictwa średniego, zarówno ogólnokształcącego, jak i zawodowego, uczynią je dostępnymi dla każdego dziecka oraz podejmą odpowiednie kroki, takie jak wprowadzenie bezpłatnego nauczania oraz udzielanie w razie potrzeby pomocy finansowej;*
- c) *za pomocą wszelkich właściwych środków uczynią szkolnictwo wyższe dostępnym dla wszystkich na zasadzie zdolności;*
- d) *udostępnią wszystkim dzieciom informacje i poradnictwo szkolne i zawodowe;*
- e) *podejmą kroki na rzecz zapewnienia regularnego uczęszczania do szkół oraz zmniejszenia wskaźnika porzucania nauki.*

2. *Państwa-Strony będą podejmowały wszelkie właściwe środki zapewniające, aby dyscyplina szkolna była stosowana w sposób zgodny z ludzką godnością dziecka i z niniejszą konwencją.*

3. *Państwa-Strony będą popierały i rozwijały międzynarodową współpracę w dziedzinie oświaty, w szczególności w celu przyczyniania się do zlikwidowania ignorancji i analfabetyzmu na świecie oraz*

ulatwienia dostępu do wiedzy naukowo-technicznej i nowoczesnych metod nauczania. W tym zakresie należy w szczególności uwzględnić potrzeby krajów rozwijających się.

Przy opracowaniu informatora wykorzystano następujące akty prawne:

- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity: Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (tekst jednolity: Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 20 lutego 2004r. w sprawie warunków i trybu przyjmowania uczniów do szkół publicznych oraz przechodzenia z jednych typów szkół do innych (Dz. U. Nr 26, poz. 232).
- Ustawa z dnia 17 czerwca 1966r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jednolity: Dz. U. z 2005r. Nr 229, poz. 1954 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz.U. z 2000r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43 poz. 296 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz. U. Nr 23, poz. 225 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 14 marca 2005 r. w sprawie zasad wydawania oraz wzorów świadectw, dyplomów państwowych i innych druków szkolnych, sposobu dokonywania ich sprostowań i wydawania duplikatów, a także zasad legalizacji dokumentów przeznaczonych do obrotu prawnego z zagranicą oraz zasad odpłatności za wykonywanie tych czynności (Dz. U. Nr 58, poz. 504 z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 6 kwietnia 2006 roku w sprawie nostryfikacji świadectw szkolnych i świadectw maturalnych uzyskanych za granicą (Dz. U. Nr 63, poz. 443).
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
- Konwencja o prawach dziecka.
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. Nr 9, poz. 59 z późn. zm.).
- Konwencja znosząca wymóg legalizacji zagranicznych dokumentów urzędowych, sporządzona w Hadze dnia 5 października 1961 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 112, poz. 938).
- Rozporządzenie do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. Nr 225, poz. 1635 z późn. zm.).
- <http://www.abc.com.pl/>

Opieka nad rodziną i dzieckiem w systemie pomocy społecznej - wykaz instytucji

Rodzinie mającej trudności w wypełnianiu swoich zadań oraz dziecku z tej rodziny udziela się pomocy, w szczególności w formie:

- 1) poradnictwa rodzinnego;
- 2) terapii rodzinnej rozumianej jako działania psychologiczne, pedagogiczne i socjologiczne, mające na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania jej zadań;
- 3) pracy socjalnej.

Rodzina otrzymuje pomoc w szczególności przez działania:

- 1) specjalisty przygotowanego do pracy z rodziną lub w środowisku lokalnym;
- 2) placówek opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego.

Szczegółowe informacje dotyczące opieki nad rodziną i dzieckiem można uzyskać w powiatowych centrach pomocy rodzinie województwa kujawsko-pomorskiego (wykaz w załączeniu).

Pomoc psychologiczną, pedagogiczną, prawną w zakresie prawa rodzinnego, poradnictwo i terapię rodzinną świadczą ośrodki adopcyjno – opiekuńcze województwa kujawsko-pomorskiego (wykaz w załączeniu).

Pomoc można także otrzymać w poradniach psychologiczno – pedagogicznych (wykaz w załączeniu).

REJESTR OŚRODKÓW ADOPCYJNO- OPIEKUŃCZYCH.

Powiat	Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy	Dyrektor
Bydgoszcz	1. Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy ul. Karpacka 31, 85-164 Bydgoszcz tel. 052 5821412 2. Niepubliczny Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy "Caritas" ul. Cienista 2, 85-817 Bydgoszcz tel. 052 3753605	Maria Oliver
Toruń	1. Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy ul. Mostowa 30, 87-100 Toruń tel. 056 6522932	Anna Sobiesiak
Włocławek	1. Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy ul. Sielska 3, 87-100 Włocławek tel. 054 2365989	Maria Posłuszna – Owcarz
Inowrocław	1. Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy ul. Sportowa 4 88-181 Jaksice tel. 052 3511600	Zofia Głogowska

**PORADNIE PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNYCH
W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM.**

1. **Filia Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej**
Dyrektor: Małgorzata Domalska
87-123 Dobrzejewice
tel/fax 566786462
2. **Specjalistyczna – Logopedyczna Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna**
Dyrektor: Jolanta Wypych
ul. Jana Pawła II 2
87-410 Kowalewo Pomorskie
tel/fax 566840185
3. **Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna**
Dyrektor: Monika Janas
ul. Prosta 4
87-100 Toruń
tel. 566222991
4. **Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna**
Dyrektor: Maria Machlaj
ul. Wyspiańskiego 4
87-700 Aleksandrów Kujawski
tel. 542825555; fax 542823510
5. **Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna**
p.o.dyr. Dorota Meller - Murawska
ul. Korczaka 23
86-300 Grudziądz
tel. 564644805; fax 564644806;
6. **Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna**
Dyrektor: Halina Rosiak
ul. Browarowa 14
88-400 Żnin
tel/fax 523020438
7. **Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna**
Dyrektor: Daniela Baran
ul. Wojska Polskiego 20
89-400 Sępólno Krajeńskie
tel/fax 523882147
8. **Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna**
Dyrektor: Iwona Janiak
ul. Słowackiego 3
86-200 Chełmno
tel. 566860052; fax 566863429;
9. **Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna**
Dyrektor: Mariola Pińska
ul. Szkolna 10
88-200 Radziejów
tel. 542853865; tel/fax 542853865;
10. **Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna**
Dyrektor: Wanda Świeżak
ul. Szosa Kotomierska 5
86-010 Koronowo
tel/fax 523822274

11. **Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna**
Dyrektor: Maria Redlewska - Lechowicz
 ul. Dworcowa 11
 87-500 Rypin
 tel/fax 542805048
12. **Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna**
Dyrektor: Elżbieta Chodzińska
 ul. gen. S. Pruszyńskiego 14
 87-200 Wąbrzeźno
 tel/fax 566882175
13. **Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna „Fama”**
Dyrektor: Ewa Nowakowska
 ul. Toruńska 50
 85-023 Bydgoszcz
 tel/fax 523484539; <http://www.fama-szkola.edu.pl>
14. **Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna**
Dyrektor: Tomasz Borowiak
 ul. Ogniewa 8/10
 87-800 Włocławek
 tel/fax 542325918
15. **Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna**
Dyrektor: Michalina Figurska
 ul. Gimnazjalna 2 ,
 86-100 Świecie
 tel/fax 523311226
16. **Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna**
Dyrektor: Jarosław Jasiński
 ul. Mątewska 17
 88-100 Inowrocław
 Tel/fax 523592266; tel. 523592267
17. **Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna**
 Dyrektor: Grzegorzewska Maria
 ul. Jagiellońska 1
 87-300 Brodnica
 tel/fax 564944590
18. **Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna**
Dyrektor: Mariola Waszewska
 ul. Żeromskiego 11
 87-400 Golub-Dobrzyń
 tel/fax 566832663
19. **Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna**
Dyrektor: Dorota Kamińska
 ul. Wojska Polskiego 18
 87-840 Lubień Kujawski
 tel/fax 542843155
20. **Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna nr 1**
Dyrektor: Wanda Gredźuk
 ul. □brońców Bydgoszczy 1
 85-054 Bydgoszcz
 tel/fax 523225206; tel. 523225207
21. **Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna nr 2**
Dyrektor: Hanna Łyszkiewicz
 ul. Hetmańska 33
 85-039 Bydgoszcz
 tel. 523228032; tel. 523210761

- 22 **Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna**
Dyrektor: Grzegorz Kamiński
 ul. Benedyktyńska 3
 88-300 Mogilno
 tel. 52523152774
- 23 **Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna**
Dyrektor: Renata Gramowska
 ul. Piastowska 3
 89-501 Tuchola
 tel. 523343863
- 24 **Powiatowa Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna**
Dyrektor: Krystyna Wegner – Kowalska
 ul. Dąbrowskiego 46
 89-100 Nakło n/Notecią
 tel/fax: 523865150; 523865151

POWIATOWE CENTRA POMOCY RODZINIE
W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO - POMORSKIM

Powiat	Adres	E-mail	WWW	Dyrektor/ Kierownik
Powiat Aleksandrowski	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Telefon: 054 282-61-54 Fax: 054 282-61-54 ul. Słowackiego 8 87-700 Aleksandrów Kujawski	pcpr@bip.powiataleksandrowski.akcessnet.net		Małgorzata Wesner Kierownik 0-54 282-79-48
Powiat Brodnicki	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ul. Zamkowa 13a 87-300 Brodnica Tel.: 056 498-47-69 Fax: 056 498-47-69	pcprbrodnica@wp.pl	bip.computerland.pl	Izabella Lewandowska Dyrektor 0-56 495 41 21
Powiat Bydgoski	85-066 Bydgoszcz, ul. Konarskiego 1-3 IV piętro pokoje 412-416, tel. 052 34 97 412 do 416, fax 052 34 97 412	pcpr@powiat.bydgoski.pl		Arleta Miłuch Dyrektor
Powiat Chełmiński	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie 86-200 Chełmno, ul. Słowackiego 3 Sekretariat: 0-56/677-24-46 Fax: 0-56/677-24-46	pcprchelmno@op.pl	pcprchelmno.republika.pl	Ewa Wirosławska Kierownik
Powiat Golubsko-Dobrzyński	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ul. J. G. Koppa 1 87 – 400 Golub – Dobrzyń tel. 056-683–54–76 tel./fax: 056-682-03-91	pcprgolubdobrzyn@tlen.pl		Małgorzata Badźmirowska Kierownik

Powiat Grudziądzki	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ul. Małomłyńska 1, I piętro, pok. 18, 18a, 19 i 20 86-300 Grudziądz tel./fax 056 462 29 39 tel. 056 45 14 434	pcprgrudziadz@op.pl pcprgrudziadz@interia.pl		Jarosław Poznański Kierownik
Powiat Inowrocławski	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ul. Mątewska 17 88-101 Inowrocław tel/fax 0-52 35 92 255	pcpr_ino@unet.pl	pcpr.inowroclaw.info	Rafał Walter Dyrektor tel. 052 35 92 254
Powiat Lipnowski	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ul. Mickiewicza 58 87-600 Lipno tel. 054 288 66 43 tel. 054 288 66 41 tel. 054 288 66 46	pcprlipno@wp.pl		Joanna Przybyszewska Kierownik Tel. 054 288 66 42
Powiat Mogileński	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie 88-300 Mogilno ul. Ogrodowa 10 tel. 0-52 318-03-04, 0-52 318-03-06 fax 0-52 318-03-04	pcprmogilno@op.pl		Maria Komkiewicz Kierownik
Powiat Nakielski	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ul. Dąbrowskiego 46 89-100 Nakło nad Notecią tel. fax.052 386-08-04	pcprnaklo@interia.pl		Ewa Kistowska Dyrektor
Powiat Radziejowski	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ul. Kościuszki 20/22 88-200 Radziejów tel/fax 0-54 285-35-43 pokój: 321-324	pcprradziejow@poczta.onet.pl		Anna Bartczak Kierownik
Powiat Rypiński	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ul.Dworcowa 2 87-500 Rypin tel/fax. 054 280 36 41	pcprrypin@poczta.fm		Ewa Witkowska Kierownik
Powiat Sępoleński	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ul. Mickiewicza 22a 89-410 Więcbork tel./fax 052 3898501	poczta@pcpr.wiecbork.pl	pcprwiecbork.pl	Zofia Mueller Dyrektor
Powiat Świecki	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ul. Wojska Polskiego 195 A 86 - 100 Świecie tel.: 052 33 32 153; fax: 052 33 32 149;	pcprswiecie@op.pl	swiecie.pcpr.info	Małgorzata Imiłkowska Dyrektor
Powiat Toruński	Adres : 87-100 Toruń, ul. Dekerta 24 Tel.: 056 661 17 30 Fax : 056 661 17 30	pcprtorun@poczta.fm		January Zwoliński Dyrektor

Powiat Tucholski	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie 89-500 Tuchola, ul. Pocztowa 7 tel./fax 0-52 5592018	pcpr@tuchola.pl	www.pcpr.tuchola.pl	Joanna Hanczewska Kierownik
Powiat Wąbrzeski	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ul. Wolności 44 87-200 Wąbrzeźno tel. 0-56 688-24-50 do 57, wew. 103,109,167,170	pcpr@wabrzezno.pl		Justyna Przybyłowska Kierownik
Powiat Włocławski	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ul. Brzeska 15, II piętro 87-800 Włocławek tel. 054 231-02-84, tel. 054 231-02-85, tel. 054 231-22-38	pcpr@wloclawek.home.pl		Agnieszka Łoboda Dyrektor tel. 054 231-02-84,
Powiat Żniński	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ul. Szpitalna 32, 88-400 Żnin tel./fax 052 30 30 169	pcpr@znin.pl	pcpr.znin.pl	Maria Zwolenkiewicz Dyrektor

Lista przydatnych linków:

Informacje o szkołach poza granicami Polski oraz o systemach edukacji w Europie:

Portal Polska Szkoła: <http://www.polska-szkola.pl/> ; <http://www.polska-szkola.pl/mod/data/view.php?d=16>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji Systemy edukacyjne w Europie:

<http://www.socrates.org.pl/socrates2/index1.php?dzial=9&node=9&doc=1000127>

<http://www.socrates.org.pl/socrates2/index1.php?dzial=9&node=9&doc=1000603>

Zespół Szkół dla Dzieci Obywateli Polskich Czasowo Przebywających za Granicą:

<http://www.spzg.pl/> ; <http://www.spzg.pl/Organizacja%20roku/Organizacjaroku.htm>

Biuro Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej

<http://www.buwiwm.edu.pl/index.htm>